

Turecko

Turecká ekonomika v roce 2018 ve 3. čtvrtletí zaznamenala jen mírný růst 1,6 %. Předpovědi dalšího vývoje pro následující roky se velmi rozcházejí, nicméně i vládní plány byly v průběhu podzimu 2018 značně poupraveny směrem dolů. Obecně je možné zaznamenat horšící se makroekonomické ukazatele, jako například značný propad HDP/obyvatele v USD, dvouciferná inflace i rostoucí nezaměstnanost. Přesto vláda i světové instituce typu MMF, OECD či SB očekávají v roce 2019 mírný růst HDP, s perspektivou většího oživení v roce 2020. Vzhledem k volatilitě turecké měny a velké zadluženosti soukromého sektoru je třeba pečlivě sledovat platební schopnosti tureckých partnerů. Nezaměstnanost v zemi roste a očekává se její nárůst na 12,3 % v roce 2019. Běžný účet je dlouhodobě deficitní.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	3,2	7,4	3,5	0,4	2,6	2,1
HDP/obyv. (USD)	10 817	10 537	8 716	7 615	8 868	10 017
Míra inflace (%)	7,8	11,1	15	16,7	14,2	13,4
Nezaměstnanost (%)	10,9	10,9	11	12,3	10,6	10,4
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-33,1	-47,4	-40,7	-9,1	-13,4	-17,9
Populace (mil.)	79,8	80,8	81,9	82,9	84	85
Konkurenceschopnost	55/138	53/137	61/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	4/7	4/7	5/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, SB, WEF

- ▶ Evropská unie spolu s Tureckem vytváří Celní unii, což společně s poměrně širokým uznáváním evropských certifikací vytváří dobré podmínky pro vstup na trh.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Turecko umístilo na 61. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD je stupeň exportního rizika 5/7.

Vývoz ČR do Turecka 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	10 355 870	21,7	14 217 815	-27,2
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	4 015 922	8,4	4 318 478	-7,0
8421	Odstředivky přístroje k filtrování čištění	3 004 065	6,3	2 690 778	11,6
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	2 108 366	4,4	2 907 781	-27,5
8413	Čerpadla i se zař. měřícím zdviže na kapaliny	1 559 064	3,3	1 760 022	-11,4
8536	El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V	1 497 036	3,1	1 350 134	10,9
8415	Stroje přístroje klimatizační	994 762	2,1	1 229 086	-19,1
8527	Přijímací přístroje pro rozhlasové vysílání, též kombinované v jednom	919 506	1,9	324 284	183,5
8414	Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap.	820 786	1,7	856 759	-4,2
8481	Kohouty ventily aj. pro potrubí kotle vany aj.	802 510	1,7	730 860	9,8
Celkem TOP 10		26 077 887	54,7	30 385 997	-14,2
Celkem vývoz		47 704 742		53 098 906	-10,2

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Turecka 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	3 159 269	8,5	3 617 086	-12,7
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	2 444 242	6,6	2 497 539	-2,1
9401	Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části	1 538 292	4,1	1 631 836	-5,7
8704	Motorová vozidla pro přepravu nákladu	1 187 591	3,2	842 808	40,9
6109	Trička, vrchní tílka aj. nátělníky pletené	1 031 536	2,8	1 251 863	-17,6
8413	Čerpadla i se zař. měřícím zdviže na kapaliny	890 038	2,4	833 922	6,7
2106	Přípravky potravinové jinde neuv.	824 839	2,2	861 079	-4,2
5603	Textilie netkané i impregnované laminované aj.	718 215	1,9	339 207	111,7
8702	Motorová vozidla pro dopravu deseti nebo více osob, včetně řidiče	710 234	1,9	668 972	6,2
7113	Šperky klenoty části z kovů drahých plátované	670 975	1,8	609 121	10,2
Celkem TOP 10		13 175 231	35,4	13 153 433	0,2
Celkem dovoz		37 187 003		36 032 770	3,2

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Automobilový průmysl

Důležitou položkou turecké průmyslové výroby jsou automobily a jejich příslušenství. Tento sektor také zůstává největší položkou vzájemného obchodu. Turecký trh je v tomto segmentu 6. největší v Evropě. Zhoršené hospodářské výsledky Turecka i zahraničně politické problémy přispěly v roce 2018 k výraznému propadu automobilového průmyslu (pokles prodeje osobních vozidel o 32 %). Pokračují vládní investiční pobídky, které jsou součástí širší strategie snižování závislosti na importu v důležitých sektorech a současně snahou o vylepšení tradičně záporné obchodní bilance. Systém vládních pobídek již přilákal na místní trh mnoho světových producentů, kteří zde umísťují svou výrobu (Renault, FIAT, Mercedes, svůj příchod v roce 2019 zvažuje Volkswagen). Společnost Toyota realizovala v roce 2016 investici v řádu 366 mil. USD s cílem výstavby nového závodu na výrobu motorů. Mercedes Benz zdvojnásobil v posledních dvou letech svou výrobu nákladních vozidel v Turecku, přičemž do rozšíření provozu investoval 113 mil. eur. Automobilka Renault do svého výrobního závodu v roce 2016 investovala 225 mil. USD za účelem rozšířit jeho výrobní kapacity. Díky této investici se v ní začala vyrábět poslední řada modelu Mégane Sedan. Přes hospodářské problémy Turecka lze předpokládat další rozvoj tohoto sektoru, jehož trh představuje pro české exportéry příležitosti v subdodavatelské struktuře. Na tureckém subdodavatelském trhu je velká řada firem hlavně v oblasti Bursa, Kocaeli, Manisa, Izmir, Istanbul a Adana.

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Turecko má poměrně značné nerostné bohatství, které se začalo intenzivněji využívat až v souvislosti s průmyslovým rozvojem země a budováním dopravní sítě. Nejzásadnější význam pro hospodářství má především těžba chromu, mědi, mramoru, uhlí a boromu, u nějž Turecko vlastní 75 % veškerých světových zásob. Dále se zde v podstatném množství těží wolfram, kobalt, molybden, mramor, antimon, síra, lignit a uran.

Dobývací technologie a celkově odborná znalost v této oblasti jsou v Turecku často horší, než na co jsme v České republice zvyklí, a proto je zde značný prostor pro působení celé řady subjektů. S ohledem na státní podporu těžby lignitu jako domácího zdroje (dotace na pracovní místa, částečná sedmiletá garance výkupní ceny elektřiny) má sektor i přes závazky v oblasti ochrany klimatu v nejbližších letech perspektivu. Domácí technologie přitom stále nedosahují parametrů výrobců důlních a těžebních zařízení ze zemí EU. V této oblasti je zde silný potenciál pro dodávky, je však nutné počítat s velkou konkurencí a oslabujícím kurzem turecké liry (TL). Nadále se také realizují nové energetické projekty a jsou vyhlášeny nové tendry spojené s dobýváním domácích surovin. Je třeba počítat s tím, že mnohdy je turecký investor současně držitelem licence nejen na výstavbu elektrárny, ale i přílehlého dolu.

S ohledem na pokračující budování a údržbu petrochemických podniků, strategických plynovodů a produktovodů (např. TANAP) se nabízí i příležitosti pro české dodavatele armatur a ventilů. Regulaci cen ropy a plynu mají v Turecku na starosti dvě velké státní společnosti, BOTAS a TPAO. Právě jejich politika vyvolává v posledních letech celou řadu otázek o fungování tržních principů, to například v oblasti nákupu, jenž celé řadě zahraničních investorů v Turecku přivodil podstatné problémy. Proměny jejich cenové politiky a strategické směřování je třeba pro úspěšné působení na zdejším trhu pečlivě sledovat.

► Energetický průmysl

Turecko jakožto 6. největší trh s elektrickou energií v Evropě a perspektivou ekonomického a populačního růstu, bylo vždy vnímáno jako velice atraktivní investiční destinace. Na poli energetiky v Turecku ovšem dochází k řadě změn, a proto je zásadní sledovat politiku tureckého národního regulátora cen v oblasti energie (EMRA) i politiky ministerstva energetiky. Zejména energie z obnovitelných zdrojů je značně zvýhodňována, přičemž výstavba malých i velkých vodních elektráren je pro zahraniční investory obzvláště lákavá. Zásadní je v tomto směru vyhnout se navázanosti výkupních cen energie na dosti volatilní tureckou liru a zajistit se v cizí měně. Státem deklarovaný cílový stav tureckého energetického mixu v roce 2023 je následující: 30 % plyn, 30 % uhlí a lignit, 30 % obnovitelné zdroje a 10 % jádro, což se zejména u poslední složky kvůli průtahům výstavby jaderné elektrárny Akkuyu jeví jako zcela nerealistické. Nicméně proces výstavby jaderné elektrárny Akkuyu na základě turecko-ruské mezivládní smlouvy pokračuje a pro české subjekty nabízí celou řadu možností k prosazení se.

Z českého pohledu jsou potencionálně zajímavé také rekonstrukce a subdodávky pro konvenční zdroje elektrické energie, tj. tepelné elektrárny s využitím místního nízkokalorického lignitu, ale též zdroje počítající s importovaným černým uhlím. V Turecku proběhla rozsáhlá privatizace státních elektráren. Elektrárny, které byly privatizovány, jsou především tepelné uhelné elektrárny, jejichž stáří je přes dvacet let. Zastaralost těchto elektráren a jejich energetická účinnost jsou pro nové majitele problémem, který je nutné řešit. V privatizačních podmínkách je navíc nezbytnost modernizace a rehabilitace elektráren přímo definována. V současnosti se plánuje privatizace těchto elektráren: Kesikkopru (76 MW), Derbent (56 MW), Seyhan 1 (60 MW), Seyhan 2 (8 MW), Camlica 1 (84 MW).

Silný růst kolem 30 % ročně v posledních pěti letech vykazuje i větrná energetika, do níž zatím čeští výrobci komponenty nedodávají. Turecký systém feed in tarif více podporuje domácí producenty komponent, a tak i zahraniční výrobci částečně lokalizují výrobu v Turecku. Posledním odvětvím, které stojí za zmínku, je výstavba spaloven. V Turecku se staví první spalovny komunálního odpadu a trh v této oblasti rychle dále poroste. Pro české firmy existuje prostor pro účast na tendrech v „menších“ městech, které velikostí odpovídají Praze či Brnu. Účast českých firem je ale limitovaná tím, že se tyto projekty zatím realizují jako PPP projekty, kde je investor současně spojen či identický s dodavatelem technologie. Větší prostor proto existuje u investic menšího rozsahu, jako jsou bioplynové stanice, kde je investorem místní firma nebo municipalita.

► Obranný průmysl

Podmínky v odvětví obranného průmyslu určuje politicky a vládou silně podporovaný rozvoj domácí výroby. Turecko investuje nemalé prostředky do nových projektů „národních zbraní“ a domácí produkce je jednoznačně zvýhodňována před zahraniční. To ovšem neznamená, že zde není prostor pro subdodávky ze zahraničí a společné podnikání s tureckými firmami, což je tureckou vládou značně podporovaná praxe. Největší v Turecku probíhající projekty je možné rozdělit do pěti tematických okruhů: vývoj pozemních obrněných vozidel a projekt tureckého národního tanku; vývoj národních bojových plavidel a ponorek; vývoj národních bitevníků a vrtulníků; vývoj vlastních komunikačních a sledovacích technologií a v neposlední řadě důraz na zabezpečení vlastních zbraňových systémů v čele vývojem protitankových střel či raket vzduch-země.

Subdodávky do těchto projektů jsou ideální příležitostí pro české výrobce ozbrojené techniky, konkrétně je zřetelný zájem o obráběcí stroje a výrobních technologie těžkého strojírenství, optické zařízení, kabeláž či motory do bezpilotních prostředků a vrtulníků. Turecký trh může být dále z pohledu

českých subjektů perspektivní např. v oblasti prostředků protichemické a radiační ochrany a stranou zájmu nemohou zůstat ani výrobky pro záchranné systémy. V souvislosti s možnou výstavbou jaderných elektráren je potřeba vytvořit bezpečnostní a záchranný systém. V něm je možno spatřovat další šanci pro uplatnění českých firem.

► Strojírenský průmysl

V této oblasti existuje nadále velmi dobrý potenciál pro export obráběcích strojů do Turecka, který je dán rychlým růstem domácí výroby v oblasti obranného, automobilového a dopravně-strojírenského průmyslu, který má vysoké exportní ambice, a tedy i nároky na kvalitu. V tomto sektoru jde o komplementaritu, kdy české firmy vynikají právě v oblasti obráběcích strojů, kdežto turecké firmy jsou konkurenceschopnější a lepší v lisování, řezání materiálu plazmou či vysekávání plechu. Turecko a ČR se z hlediska výroby obráběcích a tvářecích strojů více či méně doplňují. ČR je lepší v přesném obrábění, Turecko má kvalitní výrobce lisů. Cena lisovacích nástrojů, postupových nástrojů je v Turecku vysoká (výrobci musí dovážet více legované oceli a cena nástrojů se značně prodražuje). V tomto segmentu spatřujeme také příležitost pro export vysoce přesných technologií obrábění, soustružení, frézování. Vzhledem k posílení projektů obranného průmyslu (pozemní vojsko a námořnictvo) v Turecku, jejichž financování má vysokou prioritu, se zvýšila v rámci stavby nových továren možnost dodávek pro české strojírenské firmy.

► ICT

Oblast ICT se v Turecku dynamicky rozvíjí, když v roce 2018 dosáhly výdaje na hardware, software, IT a telekomunikační služby 32 mld. USD. Růst životní úrovně, nové infrastrukturní projekty a automatizace v průmyslu tak vytváří tlak na zavádění moderních technologií a jejich ochranu. Turecká vláda vyhlásila několik programů, které vytváří centra rozvoje ICT, velká pozornost je věnována tématice e-Transformation, zvláštní důraz je pak kladen na tematiku kybernetické bezpečnosti. Turecký trh a průmysl teprve poznávají výhody a výzvy, které vytváří využívání ICT. České firmy mají šanci zaujmout produkty jak v privátním byznysu, tak ve veřejném sektoru. Vzhledem k bezpečnostním okolnostem je Česká republika vnímána jako velmi vhodný partner pro spolupráci v oblasti citlivých dat a technologií.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Obchodně-investiční příležitosti v oblasti zdravotnictví a kvality života v Turecku jsou díky dynamickému demografickému vývoji, převažující mladé populaci a zanedbatelného úbytku produktivní části populace (de facto nejnižšího ze zemí OECD) soustředěny především do těchto sub-segmentů. Turecký trh s farmaceutickými produkty je na šestém místě v Evropě (za SRN, Francií, UK, Itálií a Španělskem). Turecko zvyšuje náklady na zdravotní péči. Generika v tomto segmentu pak tvořila 37 % (pozn.: meziroční růst o 7,5 %) v tržbách (2,8 mld. USD). Domácí farmaceutické produkty tvořily pouze 41,9 % z celkového objemu. Současně roste tlak vlády na lokalizaci zahraničních výrobců, který je aktuálně v některých případech léčiv (55 položek v březnu 2017) vynucován i omezením jejich proplácení ze strany státní pojišťovny. Turecká vláda vyhlásila zvláštní projekt na stavbu 20 farmaceutických provozů v zemi, aby snížila závislost na dovozu léčiv. Vyšší šance zahraničních výrobců uspět s kvalitním, ale dražším produktem je především v soukromých nemocnicích. Stát vytváří výhodné investiční podmínky pro realizaci velkých projektů (nemocnice, zdravotnická zařízení), které realizují domácí EPC kontraktori. Byť je zde vybrán jeden kontraktor, tento v rámci subdodávek nakupuje např. nemocniční lůžka, stomatologická a gynekologická křesla či

jiné vybavení nemocnic. Negativním faktorem je však oslabení kurzu TL, které jen v roce 2018 prodražilo export z ČR až o 40 %.

Velmi zajímavým sektorem se pak stává specializovaná lékařská péče (plastická chirurgie), rehabilitační a lázeňské péče, které kromě místních obyvatel oslovují velmi zajímavou klientelu z Blízkého Východu, jihovýchodní Asie a severní Afriky.

► **Zemědělský a potravinářský průmysl**

Turecko je potravinářským gigantem a v dodávkách většiny produktů je soběstačné. Celkově je 7. největším světovým producentem potravin. Současně postupně stoupají i importy ze zahraničí. Důvodů pro tento stav je spousta, od těch sociálních až po politické, kdy zvyšování produktivity není věnována dostatečná pozornost. Zemědělství samo o sobě tvoří přes 6 % HDP země a celkově zaměstnává okolo 3,5 milionu obyvatel. Na potravinářském trhu se mohou uplatnit i výrobky pro bezlepkovou dietu (nejsou tak běžně dostupné, jak je tomu v Evropě). Dále tu dochází k růstu trhu tzv. zdravých potravin, např. poptávka po cereálních výrobcích je silná. Domácí producenti hovězího masa nestačí saturovat rostoucí domácí poptávku, což vede trvale k nárůstu cen komodity, jenž se často stává i politickým tématem. Přes rekordní vývoz skotu všeho druhu (jalovice, býci na výkrm i porážku) z ČR do Turecka v roce 2017 (vývoz v tomto roce dosáhl 956 mil. CZK), je možné zaznamenat klesající zájem z turecké strany způsobený ekonomickými problémy tureckých farmářů, levnější konkurencí z jižní Ameriky i celkovou změnou ve vládní politice. Prostor pro české producenty existuje i v oblasti veterinárních léčiv, vakcinací, krmných směsí a produktů či služeb souvisejících s podporou domácího chovu (inseminační dávky a poradenství, technologie pro ustájení dobytka, stroje na přípravu krmiva a vitamíny).

Živočišná výroba se zaměřuje hlavně na kozy a ovce. Exportní příležitosti, při správné akvizici, představují také potravinářské technologie v oblasti zařízení pro mlékárny, pekárny a jatka, konzervárny, mražené potraviny a „ready-to-eat meals“. Na významu začíná v poslední době též sílit i certifikované halal potraviny. Tento sektor, i z hlediska možného exportu do oblasti „Blízkého východu“ je v Turecku velice perspektivním.

► **Železniční a kolejová doprava**

Železnice v Turecku se těší období významných a trvalých investic, zejména do vysokorychlostních tratí, do nákladní železniční dopravy a s tím souvisejících logistických a distribučních řešení. Do roku 2023 plánují turecké železnice investovat do rozvoje železniční infrastruktury 40 mld. USD a očekávají dosáhnout celkové délky 25 000 km kolejí, z čehož bude 3 500 km vysokorychlostních tratí. První část vysokorychlostních železničních spojení byla dokončena v roce 2009 a spojila Ankaru s Eskisehirem. Následovalo prodloužení spojení do Istanbulu a propojení s městem Konya. V plánu národních železnic je v současnosti dokončení dalších 12 spojení, které propojí hlavní město s Izmirem či Sivasem a v plánu je též rozvoj vysokorychlostní železnice na jiho-východě země a propojení měst Mersin a Adana.

Rozvojem železnice se Turecko snaží napojit i na mezinárodní trasy, o čemž svědčí projekt z konce roku 2017, kdy byl zprovozněn důležitý úsek železnice spojující Turecko se Zakavkazskými republikami. Jedná se o železnici Baku – Tbilisi–Kars, tedy železniční úsek dlouhý 829 km, která bude součástí nově budované hedvábné stezky a zajistí železniční propojení Číny s Evropou.

Aktuální situace v sektoru vytváří podmínky pro participaci zahraničních subjektů a českých firem při vědomí resp. zajištění kurzovního rizika. Rozšiřování vysokorychlostní sítě bude vyžadovat podstatné investice do vozového parku a národní projekty vlaků otevírají prostor pro zahraniční subdodávky. Pro české

vývozce by mohly být zajímavé projekty na rozšíření příměstské železniční dopravy, metra a tramvajových linek. Uspěť mohou i čeští výrobci kolejových vozidel v souvislosti s projekty na modernizaci vozového parku, light-rail, dodávek pro železniční a kolejovou infrastrukturu, komunikačních a zabezpečovacích systémů a dodávek komponentů pro domácí, silně se rozvíjející, železniční průmysl a domácí výrobce tramvají a vozů metra (Tulomsaş, Tüvasaş, Bozankaya, Durmazlar). Pro české exportéry mohou být dále zajímavé projekty spojené s elektrifikací železničních koridorů, výstavbou kolejové infrastruktury, signalizací a bezpečnostních systémů.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Energetický průmysl	HS 8402 - Parní kotle a jiné
	HS 8403 - Kotle k ústřednímu topení
	HS 8404 - Přístroje pro kotle, generátory, ústřed. topení
	HS 8406 - Parní turbíny
	HS 8410 - Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8502 - Elektrická generátorová soustrojí a rotační měniče
	HS 8503 - Části a součásti motorů, elektr. Generátorů, soustrojí ap.
	HS 8504 - Elektrické transformátory, statické měniče a induktoři
Železniční a kolejová doprava	HS 7302 - Konstrukční materiál pro stavbu železničních nebo tramvajových tratí ze železa nebo oceli
	HS 8530 - El. přístroje signalizační, bezpečnostní nebo pro řízení dopravy
	HS 8603 - Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy, s vlastním pohonem
	HS 8606 - Železniční nebo tramvajové nákladní vozy a vagony, bez vlastního pohonu
	HS 8607 - Části součásti vozidel žel. aj. dopravy kolej
Důlní, těžební a ropný průmysl	HS 4010 - Pásky, dopravník, řemeny hnací z kaučuku vulkan.
	HS 8414 - Čerpadla, vývěvy, vzduchové kompresory ap.
	HS 8428 - Zařízení ost. zdvihací, nakládací, manipulační
	HS 8429 - Buldozery srovnávače, rypadla apod. s pohonem
	HS 8430 - Stroje ost. srovnávací ap., pluhy, frézy sněžné
	HS 8474 - Stroje k třídění prosévání ap. zemin, kamenů aj.
Strojírenský průmysl	HS 8419 - Stroje ke zpracování materiálů změnou teplot
	HS 8458 - Soustruhy pro obrábění kovů
	HS 8459 - Stroje obráběcí pro vrtání frézování, řezání apod.
	HS 8460 - Stroje obráběcí pro broušení, lapování, leštění ap.
	HS 8462 - Tvářecí stroje na opracování kovů, buchary, lisy ap.
HS 8466 - Části, součásti strojů obráběcích, tvářecích	

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Automobilový průmysl	HS 4011 – Pneumatiky nové z pryže
	HS 8703 – Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob
	HS 8704 – Vozidla motorová pro dopravu nákladní
	HS 8707 – Karoserie (vč. kabin) pro motorová vozidla čísel 8701 až 8705
	HS 8708 – Části, součásti vozidel motor., osob. aj., traktorů
	HS 8716 – Přívěsy, návěsy vozidla ost. bez pohonu mechan.
ICT	CPC 84 – Služby (Specifická IT/softwareová řešení, perspektivní oblasti kybernetické bezpečnosti)
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 0102 – Živí tuři
	HS 8421 – Odstředivky, přístroje k filtrování, čištění
	HS 8438 – Stroje pro prům. přípravu, výrobu potravin aj.
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3006 – Zboží farmaceutické jiné
	HS 3003 – Léky neodměřené ne krev. antiséra apod.
	HS 3004 – Léky odměřené ne krev, antiséra ap., vata aj.
	HS 9018 – Nástroje lékařské, chirurgické, zubolékařské aj.
	HS 9019 – Přístroje pro mechanoterapii; masážní; psychotechnické aj. přístroje
Obranný průmysl	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek
	HS 9302 Revolvery, pistole ne jiné střelné zbraně
	HS 9303 – Zbraně, střelné zařízení využívající výbuchu ost.
	HS 9304 – Zbraně ostatní, ne zbraně sečné, bodné
	HS 9305 – Části příslušenství zbraní, revolverů, pistolí

Exportní financování

EGAP v Turecku v minulých deseti letech pojistil 35 případů v hodnotě 44,7 miliardy korun. Největší zájem měli klienti pojišťovny o pojištění bankovních záruk vystavených v souvislosti se získáním či plněním smlouvy o vývozu. S podporou pojištění od EGAP firmy nejčastěji vyvážely stroje a zařízení k výrobě energie, dopravní prostředky a strojní zařízení pro speciální odvětví průmyslu. Lákadlem Turecka pro české exportéry je jeho velká a geograficky blízká ekonomika. Turecký makroekonomický model je založen na relativní politické stabilitě a důvěře zahraničních investorů. Doporučujeme proto sledovat geopolitickou situaci i aktuální makroekonomický vývoj Turecka a u dlouhodobějších transakcí doporučujeme také ošetřit kursová rizika. Čeští vývozci mohou v Turecku spolupracovat s bankami i podniky. Důsledné prověření politických vazeb případného tureckého obchodního partnera může potom významně snížit politické riziko do budoucna.